

BOSHLANG'ICH TA'LIM TABIIY FANLARI DARSLARIDA AXBOROT TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.

Haydarova Munisa Nazar Qizi

Shahrisabz davlat pedagogika

institutining pedagogika fakultetining

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 3-bosqich talabasi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada inson uchun muhim bo'lgan tabiiat va shu tabiatni o'rganuvchi tabiiy fanni haqida so'z yuritilgan ekan bunda bolalar ongiga tabiatni asrash va shu bilan bir qatorda axborot texnologiyasi bilan bog'lashga ham alohida e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: Interaktiv taxtalar, Ta'lim dasturlar va mobil ilovalar, Qiziqarli va interaktiv darslar, Maqsadga yo'naltirilgan ta'lim va tabiiy fan

Kirish: Biz o'zimiz yashab turgan zamin ya'ni bizni ko'ksida ko'tarib yuradigan ona zaminimizni tabiatimizni asrash va buni kelajak avlodlardan boshlashimiz zarur bu fanni ham ko'plab mashhur olimlar bor, ular o'z imiy izlanishlari va kashfiyotlari bilan insoniyatning bilimarini kengaytirilganlar. Quyidagi ba'zi taniqli tabiiy fanlar olimlarini keltiraman. Galiley Galiley (1564–1642) - Italiya fizikasi, astronomiyasi va tabiatshunoslik sohalarida katta yutuqlarni amalga oshirgan. U teleskopni takomillashtirgan va osmon jismlarini kuzatishda inqilobiy kashfiyotlar qilgan. Isaac Nyuton (1642–1727) - Ingliz fizikasi va matematikasi. U tabiiy qonunlarni, xususan, gravitatsiya qonunini kashf qilgan va klassik mexanikani asoslagan. Charles Darwin (1809–1882) - Britaniyalik biolog va tabiatshunos. U "tabiat tanlovi" nazariyasini ishlab chiqqan va "Turlarning kelib chiqishi" nomli asarini yozgan, bu asar evrim nazariyasining poydevorini yaratgan. Bu olimlar tabiiy fanlar bo'yicha yirik kashfiyotlar qilgan va ilm-fan rivojiga katta hissa qo'shganlar.

Asosiy qism: Boshlang'ich ta'lim tabiiy fanlari darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanish hozirgi kunda axborot texnologiyalari jamiyatning barcha sohalarida faol qo'llanilmoqda. Xususan, ta'lim sohasida bu texnologiyalarning o'rni tobora ortib bormoqda. Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlar darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanish, o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. Axborot texnologiyalarining o'quv jarayonidagi roli boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanish, o'quvchilarga bilimlarni yanada tushunarli va interaktiv tarzda taqdim etishga imkon beradi. Kompyuterlar, planшетlar, interaktiv taxtalar va boshqa elektron qurilmalar yordamida o'quvchilar tasvirlar, animatsiyalar va videolar orqali mavzularni o'zlashtirishi osonlashadi. Bu usul o'quvchilarning tasavvurini kengaytiradi, tabiiy fanlarga bo'lgan qiziqishni oshiradi va o'rganish jarayonini ko'proq faoliyatga aylantiradi. Tabiiy fanlarda axborot texnologiyalarining afzalliklari

Интерактивlik va vizualizatsiya Axborot texnologiyalari yordamida tabiiy fanlarning abstrakt tushunchalari, masalan, kimyo reaksiyalari yoki biologik jarayonlar, o'quvchilarga yanada aniq va tushunarli tarzda taqdim etiladi. Misol uchun, interaktiv taxtalar va kompyuter dasturlari yordamida o'quvchilar o'zlari tajriba o'tkazish yoki fanlarni simulyatsiya qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Qiziqarli va interaktiv darslar: Axborot texnologiyalaridan foydalanish darslarni yanada qiziqarli va interaktiv qilish imkonini beradi. O'quvchilar o'z bilimlarini interaktiv o'yinlar, testlar, viktorinalar orqali sinab ko'rishlari mumkin. Bu nafaqat o'rganish jarayonini yengillashtiradi, balki o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini ham oshiradi.

Maqsadga yo'naltirilgan ta'lim: Axborot texnologiyalari orqali individual ta'lim usullarini amalga oshirish mumkin. Kompyuter dasturlari va onlayn resurslar yordamida o'quvchilar o'z bilim darajasiga mos darslarni tanlab, o'z vaqtida yordam olishlari mumkin. Bu usul har bir o'quvchining individual ehtiyojlariga javob beradi.

Resurslarning boyligi: Axborot texnologiyalari orqali o'quvchilarga tabiatni o'rganishda foydalanish uchun juda ko'p resurslar mavjud. Internet orqali onlayn kurslar, videolar, ilmiy maqolalar va boshqa o'quv materiallari mavjud bo'lib, o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonini boyitadi. Darslarda axborot texnologiyalarini qo'llashning misollari

Interaktiv taxtalar : Interaktiv taxtalar tabiiy fanlar darslarida o'quvchilar bilan faol muloqot qilish imkonini beradi. Kimyo, biologiya yoki fizika kabi fanlarda o'quvchilar tajribalar va ko'rgazmali materiallar orqali mavzuni o'rganishlari mumkin.

Ta'lim dasturlari va mobil ilovalar: Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanishda mobil ilovalar ham katta o'rin tutadi. Ular yordamida o'quvchilar matematik formulalarni o'rganish, tabiatni kuzatish va boshqa ko'plab mashqlarni bajarishlari mumkin

Xulosa: Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlar darslarida axborot texnologiyalarini qo'llash nafaqat o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonini samarali qiladi, balki ularni fanlarga bo'lgan qiziqishini ham oshiradi. Texnologiyalarning ta'limda to'g'ri qo'llanilishi o'quvchilarga yangi bilimlarni o'zlashtirishda yordam beradi va ular uchun ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Bunda o'qituvchilarning yangi texnologiyalarni o'zlashtirishi va darslarda innovatsion yondashuvlarni qo'llashi muhimdir. Biz o'qituvchilar o'rgatish jarayonida amaliy jarayonida olib borishimiz zarur chunki biz tarbiya orqali ham o'rgatib borsak bo'ladi. Misol sifatida esa iqtisodiy tarbiyani keltirib o'tishimiz maqsadga muvofiqdir. Buni biz boshlang'ich sinfdan birinchi sinfdan boshlash zarur va shart.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Alimov, S. & Ergashev, I. (2020). Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlarni o'qitish metodikasi. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti.

2. Murodova, S. (2018). Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlar: metodologik yondashuvlar va amaliyot. Toshkent: Navro'z nashriyoti.
3. Shomurodov, I. (2016). Pedagogik texnologiyalar va tabiiy fanlarni o'qitish metodikasi. Tashkent: Ma'naviyat nashriyoti.
4. Berg, S. (2017). Teaching Science in Elementary School: Approaches and Strategies. New York: Pearson Education.
5. O'zarov, M. & Abdusalilov, A. (2019). Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlarning o'rni va ahamiyati. Toshkent: Xalqaro ta'lim markazi nashriyoti.
6. Karimov, T. (2021). Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishning zamonaviy metodlari. Toshkent: Ta'lim nashriyoti.